

Tilburg University

De Spaanse coffeeshop

Maalsté, N.J.M.

Published in:
Highlife

Publication date:
2011

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Maalsté, N. J. M. (2011). De Spaanse coffeeshop: Cannabis Social Club voor blowers. *Highlife*, 20(3), 37-39.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Cannabis Social Club voor blowers

Door: Nicole Maalsté

reportage

In 1993 kwam in Barcelona de cannabisbeweging op als protest tegen het verbod om wiet in een openbare ruimte te mogen gebruiken. Uit die beweging ontstond in 2002 de eerste Cannabis Social Club (CSC). Inmiddels zijn er over heel Spanje verspreid meer dan honderd CSC's. Die clubs bieden blowers niet alleen de gelegenheid om te blowen, maar zij produceren en verhandelen ook wiet.

Dit artikel vertelt hoe de Spaanse cannabisclubs tot stand zijn gekomen, voor wie ze bedoeld zijn, hoe ze functioneren en wat het verschil is met onze coffeeshops. De informatie komt grotendeels uit het artikel 'Cannabis Social Clubs in Spain – a normalizing alternative underway', dat Martín Barriuso Alonso schreef voor de TNI serie over Legislative Reform of Drugs Policies. (Info: www.druglawreform.info)

Cannabis protest

In Nederland zijn cannabis protestbewegingen nooit echt goed van de grond gekomen. Natuurlijk organiseren we hier ook jaarlijkse evenementen zoals de Cannabis-

bevrijdingsdag en het Cannabistribunaal, en is er tegenwoordig ook een Vereniging voor Cannabisconsumenten (VVCC), maar als je dat vergelijkt met protestbewegingen tegen het cannabisverbod in andere landen dan stelt het weinig voor. De verklaring daarvoor is simpel: de noodzaak om te protesteren bestaat hier niet echt. Nederlandse blowers worden al jarenlang op hun wenken bediend door coffeeshops, waar je tegen een redelijke prijs een aardig product kunt kopen en op een prettige manier van je jointje kunt genieten. Die coffeeshops zijn inmiddels zo populair, dat ze jaarlijks ook duizenden toeristen aantrekken, voor wie het bezoeken van een coffeshop een bijzondere ervaring is.

Collectief telen voor eigen gebruik

In hun eigen land zijn buitenlandse blowers voornamelijk aangewezen op illegale producenten en handelaren, en het is vaak niet toegestaan om in openbare ruimten een blowtje op te steken. Natuurlijk wordt er in de praktijk in veel landen wel een oogje dichtgeknepen bij dat blowen, maar er is altijd die spanning dat je in principe kunt worden opgepakt. Uit ongenoegen met deze situatie ontstond volgens Alonso in 1993 de Asociación Ramón Santos de Estudios Sobre el Cannabis (ARSEC) in Barcelona. Zij schreven een brief naar de openbare aanklager tegen drugs met de vraag of het verboden was om cannabis voor eigen gebruik te verbouwen. Deze antwoordde dat dit in principe niet verboden was. Er werden al snel een man of honderd gevonden

Wat zijn Cannabis Social Clubs?

Cannabis social clubs (CSC's) zijn niet-commerciële organisaties van blowers die samen wiet kweken en verhandelen om in hun eigen behoefte te voorzien zonder dat zij gebruik hoeven te maken van de illegale markt. Deze privéclubs maken gebruik van een gat in de Spaanse wet die bepaalt dat de consumptie van cannabis en andere illegale drugs niet als een misdrijf wordt gezien. De CSC's produceren uitsluitend voor niet-commerciële doeleinden voor een besloten groep van volwassen leden. Sinds 2002 zorgen de CSC's ervoor dat duizenden blowers op de hoogte zijn van de oorsprong en kwaliteit van de producten die zij roken. De CSC's zijn een alternatief voor de illegale cannabismarkt. De clubs zorgen voor tientallen banen en leveren een bijdrage aan de belasting. Zij konden ontstaan zonder dat de bestaande internationale drugsverdragen gewijzigd hoefden te worden.

Cannabisclubs als oplossing voor de crisis

Onlangs heeft de FAC uitgerekend hoeveel het de Spaanse schatkist zou opleveren wanneer er overal

voldoende CSC's voor alle consumenten zouden zijn. Als referentie gebruiken zij het aantal banen en de bijdragen aan de belasting en sociale zekerheid die de teeltactiviteiten van cannabisclub Pannagh genereert. Pannagh heeft ongeveer 200 leden die gemiddeld 0,5 gram per dag consumeren. Als 1 miljoen mensen hun cannabis via CSC's zouden afnemen die identiek zijn aan Pannagh, dan zou dat 7500 directe banen opleveren en 30.000 indirecte banen. Daarbij is nog niets eens rekening gehouden met de banen van toelevanciers voor kweekbenodigdheden. De banen leveren een bijdrage van 155 miljoen aan sociale zekerheden op, ongeveer 54 miljoen euro aan inkomstenbelasting en zo'n 100 miljoen aan BTW. Dat is in totaal 367 miljoen euro voor de Spaanse overheid.

die wilden meedoen met de ARSEC. Kort daarna oogstte de ARSEC onder toezicht oog van de media haar eerste opbrengst die bedoeld was voor honderd blowers. De oogst werd in beslag genomen, maar de betrokkenen werden vrijgesproken.

Alonso schrijft in zijn artikel dat de zaak werd overgeheveld naar de Hoge Raad. Twee jaar later volgde de uitspraak. De oprichters van ARSEC werden veroordeeld tot een minimum gevangenisstraf (die werd geschorst) en boetes. Volgens de Hoge Raad had ARSEC weliswaar niet de intentie om drugs te verhandelen, maar aangezien wietteelt op zichzelf gevaarlijk was werden de oprichters toch bestraft. Hierdoor leken de deuren voor de teeltverenigingen in principe gesloten. Intussen waren er in andere Spaanse steden echter meer groepen blowers collectief cannabis gaan kweken. Zo oogstte de Kalamudio groep in Bilbao 600 planten bedoeld voor 200 consumenten, waaronder gemeenteraadsleden, kunstenaars en artsen. Deze oogst werd niet in beslag genomen en de groepsleden rookten hun opbrengst dus gewoon op. Gesterkt door hun eerste succes oogstte de Kalamudio groep op die manier drie keer zonder dat de autoriteiten ingrepen. Uit deze experimenten ontstonden uiteindelijk de Spaanse coffeeshops, ofwel de Cannabis Social Clubs.

Handleiding

Omdat er geen duidelijke wetgeving was, improviseerden de eerste groepen vol-

gens Alonso veel. In 2003 kwamen de belangrijkste 21 pioniersgroepen bij elkaar en vormden samen de Federatie van Cannabis Clubs (FAC). De FAC heeft een juridisch en management model ontwikkeld dat nu bekend is als de Cannabis Social Club. Vanwege de enorme vraag naar informatie is dit model inmiddels vastgelegd in een handleiding, die stap-voor-stap beschrijft hoe je een Cannabis Social Club moet oprichten. Een groeiend aantal clubs heeft sindsdien gebruik gemaakt van die handleiding om zijn eigen club vorm te geven. Het is niet duidelijk hoeveel clubs er nu precies zijn en ze zijn ook niet evenredig verdeeld over Spanje. Volgens de beschikbare informatie van de FAC zijn het er tussen de honderd en driehonderd. De meeste clubs bevinden zich in Catalonië en in Baskenland, omdat cannabis in die regio's breed geaccepteerd is.

Een CSC begint met een registratie als vereniging. Vervolgens komen de leden tot overeenstemming over de teelt. Afhankelijk van de inschatting van de consumptie van de leden wordt bepaald hoeveel er precies moet worden gekweekt. Vervolgens huurt of koopt de club land, panden en kweekbenodigdheden. De planten worden verzorgd door vrijwilligers of door een ingehuurd staf van professionele kwekers (die zelf meestal ook lid

van de club zijn). Zij worden betaald voor de verhuur van hun land en de uren die zij in de kwekerij steken. Voor het geval er een onderzoek komt, worden rekeningen zorgvuldig bewaard.

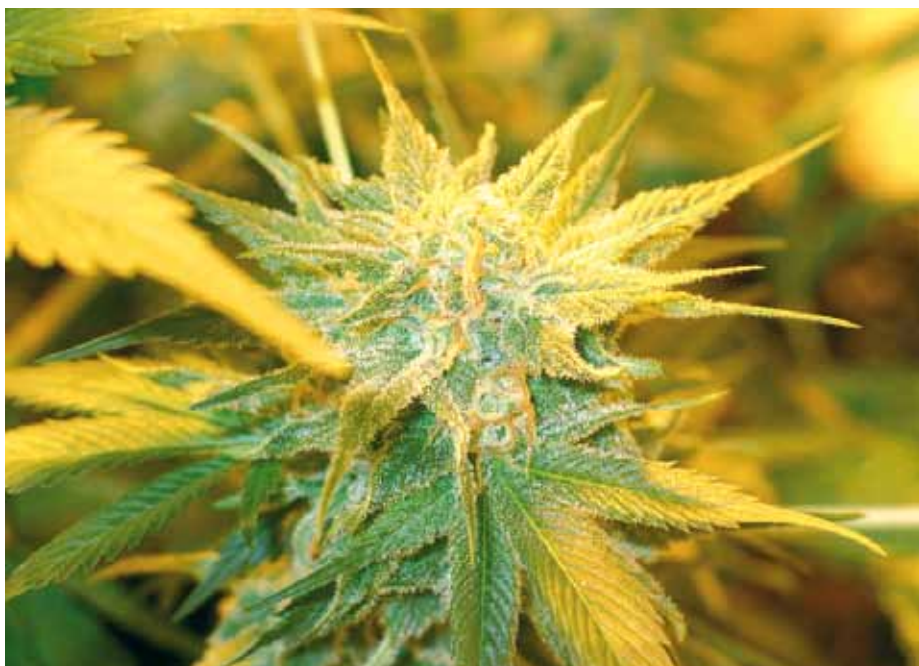
Alleen voor ervaren blowers

Je kunt lid worden van een club op uitnodiging van een of twee leden, die ervoor garant staan dat jij een cannabisconsument bent. Of je moet een medisch rapport kunnen overleggen waarin is vastgelegd dat je een ziekte hebt waarbij de consumptie van cannabis is voorgeschreven. De hoogte van het lidmaatschapsgeld wordt bepaald door de hoeveelheid die iemand afneemt. Het geld wordt gebruikt om de kosten voor de productie, de opslag en het management te dekken. Aangezien het om non-profit organisaties gaat, wordt alle winst teruggebracht in de organisatie. Daar worden bijvoorbeeld sociale activiteiten van bekostigd, zoals cursussen en congressen, juridische en medische adviezen, protesten en politieke lobby's om normalisering van cannabisconsumptie te bevorderen of de Cannabis Cup.

Maximum hoeveelheid per dag

De clubs produceren en verhandelen zowel binnen als buiten geteelde wiet. Soms

	Illegale markt	Coffeeshops	Cannabis Social Clubs
Toegestaan binnen Internationale Verdragen	Nee	Nee	Ja
Consument kan in veilige omgeving cannabis aanschaffen en gebruiken	Nee	Ja	Ja
Consument heeft invloed op de prijs van producten	Nee	Nee	Ja
Consument heeft invloed op kwaliteit en samenstelling producten	Nee	Nee	Ja
Productie en handel levert legale werkgelegenheid op	Nee	Ja	Ja
Productie en handel levert bijdrage aan belasting	Nee	Ja	Ja
Bevordert toegang tot cannabis van minderjarigen	Ja	Nee	Nee
Geeft mogelijkheid om toegang tot cannabis te beperken tot bepaalde groepen/individuen	Nee	Ja	Ja
Biedt mogelijkheid tot controle van om kwaliteit en samenstelling product	Nee	In principe wel	Ja
Winst van cannabishandel en -productie voor beperkt aantal ondernemers	Ja	Ja	Nee

wordt er ook hasj gemaakt. Om alternatieve manieren voor het roken van cannabis te bevorderen, zijn er in de clubs vaak ook allerlei andere producten te verkrijgen waarin cannabis is verwerkt, zoals crèmes, oliën, tincturen en gebak. Soms lenen ze ook verdamers uit. De verkoop van de wiet vindt meestal plaats in commerciële gebouwen die uitsluitend toegankelijk zijn voor clubleden en eventueel voor volwassenen introducés. Die kunnen kleine hoeveelheden aanschaffen, meestal voor consumptie ter plekke. Vaak kunnen ze ook een kleine hoeveelheid meenemen voor de volgende dagen, zodat ze niet iedere dag hoeven te komen. De maximum hoeveelheid die een clublid per dag kan aanschaffen is meestal tussen de 2 en 3 gram. Die hoeveelheid kan alleen worden overschreden wanneer een clublid kan aantonen dat hij of zij op medische indicatie een hogere dosis per dag nodig heeft.

Transparant systeem

Alhoewel de CSC's zich in een grijs gebied bevinden, is de administratieve situatie van veel clubs – net als bij de Nederlandse coffeeshops het geval is – zo goed als genormaliseerd. Zo zijn er al heel wat clubs die met contracten voor hun medewerkers werken en die zoals elke organisatie belasting afdragen over hun personeel en in sommige gevallen zelfs over hun producten. Desondanks zijn er net als bij de gedoogde coffeeshops in ons land nog steeds allerlei onduidelikheden over wat volgens de wet wel of niet mag, met name als het over het telen en transporteren van cannabisproducten gaat. Om problemen te voorkomen heeft

de FAC een aantal voorstellen op papier gezet om de activiteiten van CSC's transparant te maken zodat zij kunnen worden gecontroleerd door de overheid. Op die manier hopen zij te voorkomen dat politie en justitie ingrijpen.

Het voordeel van CSC's is dat zij een levensvatbaar alternatief vormen voor de illegale markt die in Spanje en andere landen de cannabismarkt domineert. Een alternatief dat bovendien past binnen de internationale verdragen die op dit moment onverbreekbaar lijken. Daarnaast geeft het de leden de mogelijkheid om zelf toe te zien op de oorsprong, kwaliteit en samenstelling van de producten zij consumeren. Tenslotte genereren de clubs legale werkgelegenheid en een bijdrage voor de belasting. Er zit ook een zwak punt in dit systeem: Het model is een aardige oplossing voor legaal blowen voor oudere ervaren blowers. Maar hoe doen die blowers hun eerste ervaringen op? Juist! Illegaal.

Tegen commercie

Toen de protestbewegingen in Spanje met de cannabisclubs begonnen, hadden ze het idee dat de CSC's slechts een tussenfase waren. Alonso schrijft dat de clubs een brug vormden tussen de illegale situatie en hun ideale model. Het uiteindelijke doel was om een legale cannabismarkt te creëren die vergelijkbaar is met de markt voor alcohol of tabak. Inmiddels zijn ze hiervan terug gekomen. In het hart van de consumentenclubs is een discussie ontstaan of een legale markt wel zo'n gewenste situatie is. Nú kunnen consumenten tegen kostprijs hun producten

kopen en kunnen zij zelf bepalen welke producten zij verbouwen en hoe ze dat doen. Op het moment dat de cannabismarkt helemaal gelegaliseerd wordt, dan zal een aantal commerciële partijen de productie en handel overnemen. Dit is in feite nu al het geval in de gedoogsituatie in Nederland, waar een beperkt aantal ondernemers veel geld verdient aan het produceren en verhandelen van cannabis. Wanneer cannabis legaal wordt, dan is de kans groot dat het aantal ondernemers dat hieraan gaat verdienen nog kleiner wordt. Dat zien we ook bij de alcohol- en tabaksindustrie. Een klein aantal producenten bepaalt welk bier wij drinken en welke sigaretten wij roken en hoeveel wij daarvoor moeten betalen. Als consument heb je weinig invloed op het product, tenzij je je eigen bier gaat brouwen. Het clubmodel van de CSC's is daarmee ook een mooi alternatief tegen de commercie.

Cannabis Social Clubs in België

In België werd in 2006 de stichting Trekt Uw Plant opgericht. Leden van deze stichting kunnen gezamenlijk één cannabisplant per persoon verbouwen in een afgesloten, niet openbaar toegankelijke ruimte. Een Ministeriële Richtlijn die in januari 2005 in België is uitgevaardigd, stelt dat het bezit door een volwassene van maximaal 3 gram cannabis en/of één cannabisplant niet langer wordt vervolgd, tenzij sprake is van overlast of verzwarende omstandigheden. De bestuursleden van Trekt uw Plant werden in februari 2009 door de rechtbank van Eerste Aanleg veroordeeld omdat dit initiatief zou aanzetten tot gebruik. In februari 2010 werden zij vrijgesproken van deze aanklacht door het Hof van Beroep in Antwerpen. Dit betekent dat Belgische consumenten sindsdien op legale wijze zelf of in groepsverband cannabis voor eigen consumptie kunnen telen. In maart hopen zij de opbrengst van de laatste oogst zonder problemen aan hun leden te overhandigen. Ieder lid kan dan zijn of haar plantje komen ophalen. Om lid te worden moet je kunnen aantonen dat je meerderjarig en cannabisgebruiker bent én dat je in België woont (www.trektuwplant.be).

